

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši štev. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Ciril Mohor. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

**Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :**

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj so izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Kdaj se sklene mir?

Mirovna pogajanja med Turčijo in balkanskimi državami razburjajo ves svet. Glavna sporna točka v teh pogajanjih je mesto Drinopolj, kateremu Bolgari pravijo Odrin. To mesto je eno najvažnejših v evropski Turčiji. Šteje nekaj nad 60 tisoč prebivalcev in je močna trdnjava. Vkljub vsej hrabrosti bolgarskih čet in vsej zanikrnosti turške armade Bolgari tega mesta niso mogli zavzeti. Še danes ga oblegajo in pričakujejo, da ga bo mogoče izstradati, ako se prej Turki ne udajo in sklenejo miru. To pa je brez izročitve Odrina, ki mora postati bolgarski, nemogoče.

Ako bi Odrin ostal Turčiji, bi Bolgarija imela vkljub svojim zmagam še vedno za hrbtom močnega sovražnika. Kdor ima Odrin, ta ima v rokah moč nad ozemljem, ki ga bo dobila v last Bolgarija. Zato Bolgarija upravičeno zahteva, da pride obenem s tem ozemljem tudi Odrin v njeno posest. Če ima Bolgarija Odrin, se ji Turkov ne bo treba več bati.

Turki pa Odrina nočejo izročiti. „Vse drugo damo prej, mesta, v katerem so tako znamenita naša svetišča in grobovi kalifov, pa ne prepustimo.“ To so Turki tako dolgo trdili, da so se mirovna pogajanja v Londonu skoro razbila. Pri tem so Turki računali na to, da bo Romunija, sosednja država Bolgarskega cesarstva, padla Bolgarom v hrbet. Romunija zahteva od Bolgarije nekaj ozemlja, ki je sedaj bolgarsko, pa ima za Romunijo velik pomen v slučaju morebitne vojske z Bolgarijo. Zato je Romunija hotela porabiti zadrego Bolgarije in od nje izsiliti to, kar lepim potom dobiti ne bi mogla. To ni prav nič lepo

in samo veselilo nas bo, če so se Turki uračunali in delali račun brez krčmarja.

Vmešale so se vmes velesile, ko so videle, kako velikanska nevarnost bi nastala v slučaju, da se vojna med Turki in balkanskimi državami zopet začne. Res, lahko bi se vnela vojna med velikimi državami, ki niso vse enega mnenja glede tega, kar naj se zgodi na Balkanu. Avstrija in Rusija se gledata kakor pes in mačka, razmere med Srbijo in našo državo so še prav zelo napete, in kaj bo Romunija storila v tem slučaju, tudi nihče ne more vedeti. Zato so se vse velesile zedinile, da je treba napraviti mir. Sklenile so, poslati turškemu sultanu poseben poziv, da naj se odpove Odrinu, da bo mogoče nadaljevati mirovna pogajanja in skleniti mir med Turčijo in zveznimi balkanskimi državami.

Ker so velesile Turčiji zapretili, da ne bo dobila nobenega posojila za svoje potrebe, finance Turčije pa so tako siabe, da si sama nikdar ne bi mogla pomagati, je bilo upravičeno upanje, da se bo Turčija pritisku velikih držav udala in Odrin odstopila. S tem bi bila odstranjena glavna ovira in do miru bi ne bilo več daleč.

Tu pa se je pripetilo nekaj nepričakovanega. Turška država je v svoji notranjosti tako raztrgana, da človek nikdar ne more vedeti zagotovo, kaj bo čez dva dni. Tako je prišlo iz Carigrada zadnje dni veliko presenečenje.

Turški ministri so ravno sedeli pri posvetovanju o odgovoru na poziv velesil in so bili že pri volji, da se v odgovoru Turčija odpove Odrinu. Kar vdere v palačo mladi general Enver bej s tristo privrženci in s sabljo v roki prisili stare spravljive ministre, da so odstopili. Na njih

mesto pa so prišli novi ministri, ki pravijo, da mora Odrin ostati turški, če se tudi vojna nadaljuje. Odgovor, katerega je sestavilo prejšnje ministrstvo, so vrgli novi ministri v koš in sestavili nov odgovor, o katerem še ne vemo, kaj nam prinese.

Tako se radi Odrina prav lahko zopet vname vojna med balkansko zvezo in Turčijo. Velesile se sicer menda še trudijo, da bi rešile mir, ker se boje, da ne bi nastale nove težave, če se vojna med Turki in Bolgari nadaljuje. Veliko vprašanje pa je, če bodo velesile kaj opravile sedaj, ko je pri Turkih na krmilu bojevitosti mladoturško ministrstvo. Saj še prej pod starim, bolj miroljubnim ministrstvom niso imele nobenega uspeha! Vrhutega pa ni med velikimi državami nobenega pravega soglasja, saj se ravno te dni govori, da je Nemčija proti pričakovanju vseh Turčiji vendarle prisločila s precejšnjim posojilom na pomoč, prav kakor bi jo hotela ščuvati, naj ne odjenja. Zato je vprašanje, kdaj se sklene mir, še vedno odprto in gotovega ne more nihče nič reči. Vedno še gledamo s skrbjo v bodočnost.

Prevrat v Carigradu in velesile.

Ko so Mladoturki napravili naskok na Porto, je bilo ustreljenih 9 oseb, dve pa ranjeni. Turškega vojnega ministra in čatalškega poveljnika Nazim-pašo je ustrelil Omer Naražif. Zadet je bil Nazim-paša od dveh krogelj. Ena mu je prevrtala trebuh, druga pa glavo. Ruski listi sodijo, da utegneta biti zadej za celo zadevo Avstrija

PODLISTEK.

Gašper Urnik.

Iz stare kronike priobčuje V. Hybásek.

Zadnji učitelj v Sinji Rebri za časa starih šolskih postav je bil Gašper Urnik, izvrsten godec na „Waldhorn“ in umetnik v raznih igrah na karte. Sinja Reber je bila vas s podružnico in enorazredno šolo. Tu se je naselil Urnik v šestdesetih letih preteklega stoletja iz večje vasi, z Brda, kjer je služil kot učiteljski pomočnik pri starem gospodu principalu Benediktu Robasu. Kar se šole tiče, ni Urnik veliko pri svojem predstojniku pridobil, kajti Robas, stara korenina, je bil sicer strokovnjak v muziki, bodisi cerkveni ali posvetni, z otroki v šoli pa se je vkrvarjal le nekoliko po zimi.

Več izkušenj si je pa pridobil Urnik v družbi gozdarjev, ki so se vsako soboto ali nedeljo shajali v gostilni na koncu vasi. Tu se je igral „ferbel“, „edenindvajset“, „marjaš“, „mavšel“ itd. — dostikrat do ranega jutra. Da, Urnik je napredoval v takih igrah tako, da je bil kmalu med najboljšimi igralci. Ta „umetnost“ mu je včasih prinesla par lepih goldinarčkov, tako, da mu je bilo mogoče živeti in se oblačiti vsaj nekoliko po gosposko, kar bi mu seveda pri tedanjih podučiteljskih malih plačah nikakor ne bilo mogoče. In karte so mu po čudnem naključju pomagale tudi do samostojne službe.

V tem času je bil rakliški grad last barona Danshoferja, katerega roke so segale daleč, zlasti tam „gori“ na Dunaju. In Urnik si je naklonjenost mogočnega gospoda pridobil v pravem pomenu besede — igraje.

Nekoč pozimi je prišel za nekaj časa gospod baron na svoj grad, toda grozno se je tu dolgočasil. Četudi si je župnik prizadeval, kolikor je mogel, da bi barona zabaval, in čeprav so bili večkrat na dnevnem redu imenitni lovi na zajce, vendar je imel baron še veliko dolgih ur prostih. Iz grajskih oken so se videla samo s snegom pokrita polja in zamedena pot. Ko je pa začelo deževati, je bilo še slabše. Gospod baron je še lna dvorišče, a tu je bilo blata, skoro do gležnjev, pa tudi sicer tam ni bilo nič posebnega videti. „Prekleta Land! Še „ferbla“ tukaj skup nispravil“, je jzil se je enkrat baron pred starim župnikom.

„Ako gospod baron na vsak način želijo“, je rekel župnik, „morebiti bi mogel v tej stvari pomagati. Toda te besede so mu šle le počasi in negotovo iz ust. Mislil je namreč pri njih na izvrstnega kvartopivca Urnika, ki je bil pa tudi povsod dobro znan radi svoje odkritosrčnosti, oziroma neotesanosti.

Umevno, da je Danshofer z veseljem pozdravil župnikov predlog, in kmalu potem je Gašper Urnik sladil bridko baronovo samoto z „marjašem“, „ferblom“ in svojo naravno, grobo šaljivostjo. Baron, stari lahkoživec, je rad imel pri sebi človeka, ki mu je pripovedoval različne vojaške „storije“ in kazal vsemogoče „umetnosti“ s kartami.

Kadarkoli je bila v gradu slovesnost, naj je to bil že rojstni dan ali god baronov, ali pa veliki oktoberski lovi, h katerim so prihajali plemenitaši od blizu in daleč, je Urnik na „Waldhorn“ trolil fanfare in serenade tako mojstrsko, da so ga vsi občudovali. Da je znal igrati tudi na druge inštrumente, to se je pri učitelju v tem času samoobsebi razumelo. V tem oziru je imel pri starem Robasu dobro šolo. In veliko več takrat za učiteljsko službo nihče ni zahteval.

Sicer pa Urnik po svoji lastni sodbi ni bil karsibodi. Tudi pri vojaki se je marsičemu naučil. Bil je namreč „regimentshornist“ pri kirasirjih in v teh letih se je od svojega tovariša, bivšega dijaka, naučil ne le dobro brati, ampak tudi precej lepo pisati, da, celo računati. Ravnotako je bil nemščini v toliko kos, da se ni dal kar tako prodati. S takim znanjem oborožen se je kazal Urnik v šolski sobi pred 120 učenci, katerim je hotel potrebno „učenost“ vtepti v „neumne buče“, kakor se je izražal, seveda s pomočjo močne leskovke.

„Regula de tri“ in drugi predmeti so se takrat poučevali le na večjih šolah; drugod po vaseh, kjer ni bilo zmožnih učiteljev, so se učili otroci le lepopisja, računstva, pravopisja, petja itd. Učenci so dobivali rede tudi iz obnašanja, pridnosti, iz pridnega obiskovanja pouka itd., toda to vse je bilo Urniku španska vas. „Brati, pisati, računati, pa je dost“ je navadno rekel.

Komaj se je pa Urnik v Sinji Rebri nekoliko privadil, izdalo je ministrstvo nove šolske postave, po katerih naj bi bilo ljudsko šolstvo čisto drugače urejeno. Urniku sedaj nič ni pomagalo njegovo obširno znanje v „ferblu“ in „mavšlju“, kakor tudi ne njegove krasne fanfare na „Waldhornu“. Nehote se je moral revež podvreči izkušnji in na ta način dokazati svojo učiteljsko zmožnost, ako je hotel ostati v šoli. Da je ta ukaz sprejel Urnik s kislim obrazom, kakor mnogi njegovi kolegi od vojakov, je jasno kot beli dan. Kar v glavo mu ni šlo, da njega, ki je bil desna roka gospoda barona, ti gospodje še „vlečejo“ k izkušnji kot kakšnega mladeniča. Toda druge pomoči ni bilo, ker kar tako službo zapustiti tudi ni hotel.

Dalje prih.

in Nemčija. Novi veliki vezir je prijatelj Nemcev. Rusija bo najbrže samostojno nastopila.

Rusija ima na meji zbranih 600.000 mož, samih ruskih polkov. V Varšavi ima glavno skladišče in na zapadni strani so zgrajene močne trdnjave, v katerih čaka povelja 3000 topov in 150.000 mož. Tudi trdnjave Grodno, Kovno, Luck, Kovel in Rovno so nanovo utrjene in oskrbljene z moderno artilerijo. Tu so tudi ogromne zaloge živil. Ob romunski meji se naglo vrše vojne priprave. Glavne železniške postaje ob meji so pod vojaško upravo. Naročenih je 300 avtomobilov, ki pridejo do 1. marca na Rusko, in kupljenih je več sto aeroplanov. V tovarnah orožja in streliva delajo nočindan.

Ob vstaji Mladoturkov so bili Nemci, ki bivajo v Carigradu, vsi na mestu, kar je znamenje, da so za prevrat že prej vedeli. Nova turška vlada je dobila v Berlinu veliko posojilo pod pretvezo, da bo za cestne železnice v Carigradu. Pariški in londonski listi dolže Nemčijo, da igra zahrbtno vlogo, ker se je izkazalo, da je sicer podpisala noto za mir, obenem pa podpirala Mladoturke pri državnem prevratu ter se z njimi strinja, da naj se vojna nadaljuje. To dela vročo kri! Ako Mladoturki in njihovi nemški prijatelji ne bodo prijenjali, se nam za v zgodnjo pomlad obeta silno gromenje. Slovani bi radi imeli mir.

Gospodarski del.

Kdo dela draginjo? Neki posestnik blizu Kranja je zaklal doma kravo, ker je ni hotel prodati na sejmu za nizko ceno, katero so mu ponujali mesarji. Pretehtal je natančno meso in druge dele, in cenil po cenah, katere imajo mesarji sedaj v Kranju. Prišel je do sledečega računa: Mesa 172 kg po 1.20 K 309.60 K, loja 24 kg po 1 K 24 K, jezik in čreva 4 K, vampi 8 kg po 80 h 6.40 h, pljuča, jetra, ledice 10 kg po 88 h 8 K, za kožo je prejel od strojarja 42 K, torej znaša skupna vrednost 394 K. In koliko so mu za to žival ponujali mesarji na trgu v Kranju? 150 K. Za 160 K (enstošestdeset kron) bi jo bil rad pustil, pa mu ni hotel nihče toliko ponuditi. Iz tega slučaja, ki je do pičice resničen, si lahko vsakdo sklepa, kolike dobičke delajo gotovi ljudje pri sedanjih cenah živine in mesa. Kmetje v okolici si pomagajo s tem, da živino koljejo doma, a ubogi so delavci, ki tega ne morejo storiti. — Kdo torej dela draginjo?

Tečaj za živinoreje. V Horjulu se otvori tečaj za živinorejo pod vodstvom deželnega živinorejskega instruktora Jakoba Hladnika. V tem

tečaju se bodo mladeniči učili umne živinoreje. Tečaj bo trajal šest tednov. Oglašilo se je zanj 19 mladeničev. Tudi na Gorenjskem si v mnogih krajih mladeniči želijo takih tečajev, seveda se morajo napraviti v primernem času, ko fantje nise preobloženi z delom.

DOPISI.

Iz Tržiča. Pretekli petek je bila volitev enega zastopnika in njegovega namestnika v c. kr. okrajni šolski svet v Kranju za sodni okraj tržičski. Izvoljen je bil z večino glasov g. tržičski župnik Jožef Potokar, za namestnika g. Jožef Ahačič, posestnik v Seničnem. Liberalna protikandidata notar Marinček in tovarnar Dev sta ostala v manjšini. Čudno bi vsekako bilo, da bi ta okraj, katerega prebivalstvo pripada z malimi izjemami S. L. S., zastopal v tako važnem zastopu — liberelec. — V terek se je vršila volitev v tržičski krajni šolski svet. Izvoljeni so bili trije pristaši S. L. S. in štirje namestniki S. L. S. ter dva liberalna odbornika in eden namestnik. Sto volitvijo je dobila beseda tudi v krajnem šolskem svetu v Tržiču S. L. S.

Koprivnik v Bohinju. Za tukajšnji oltar sv. Franciška Saleškega je napravil slikarski mojster M. Bradaška star. zelo lepo sliko gori imenovanega svetnika. Slika priča o slikarski spretnosti mojstra in ljudem zelo ugaja. Cena sama 100 kron je zelo nizka. G. slikarja prav toplo priporočamo. — Tukajšnji izdelovatelj domačih gorjuških „fajf, fajfurjev, čeder itd.“ in obenem čebelar Lovro Blažin z Gorjuš št. 39 je razstavil lansko leto na čebelarski razstavi v Celju svojo lastnoročno izdelano „fajfco s turnčkom“, na kateri so bile umetno izdelane in izrezane iz perle (bisernice) matica, dva trota in dve čebelici v naravni velikosti, ter okrašeno z malimi biserničnimi „ušmi“, t. j. drobnimi okraski, je dobil od spodnještajškega čebelarskega društva krasno odlikovano diplomu v priznanje svoje umetnosti. — Škoda, da bo morebiti ta domača obrt prejalislej docela izginila, ker se pečajo z njo samo še štirje. Ti izdelki se bodo v kratkem videli v deželnem muzeju v Ljubljani.

Politični obzor.

† Nadvojvoda Rainer. Dne 27. januarja popoldne je umrl na Dunaju nadvojvoda Rainer, star 86 let. Rojen je bil v Milanu, kjer je bil njegov oče podkralj Lombardije in Benečije. Rainer je bil prvi predsednik avstrijskega državnega zbora in ministrski predsednik, potem je bil 40 let vrhovni poveljnik deželne brambe. Udeležil se je leta 1866. vojne proti Italiji in je bil v važnih zadevah cesarjev svetovalec. Pečal se je tudi z znanostjo in umetnostjo. Z njim je izumrla ena veja naše cesarske rodovine. Pogreb je bil danes popoldne. 40.000 kron je zapustil v dobrodelne namene.

Položaj na Balkanu. Princa Said Halima je sultan imenoval za zunanjega ministra. Ta princ je že eno leto tajnik mladoturškega komiteja. — Mnogo pristašev prejšnjega ministrstva je pobegnilo v tujino. Mnogo so jih pa v Carigradu zaprli. Med vojaki pred Cataldžo ima umorjeni vojni minister Nazim paša vendarle nekaj svojih privržencev, ki so sklenili, da se bodo nad morilci maščevali. — Nemci bi najraje videli, da bi se vevlasti v homatije na Balkanu nič ne mešale. Želijo le to, da bi se vojna nadaljevala in da bi bile balkanske države še bolj oslabiljene. Prav bi jim bilo tudi, ako bi Romunija skočila Bolgariji za hrbet. Odločno so proti temu, da bi brodovja veselil delala demonstracije pred Carigradom. Menijo namreč, da bi za Nemce ne bilo dobro, ako bi n. pr. Rusija nastopila in pomagala napraviti mir.

Kdo dela prijatelje Srbov med Slovenci? Ako je avstrijski vladi neljubo, da se med Slovenci utrjujejo simpatije do Srbov, naj prime za ušesa med drugim tudi urednike in dopisnike pri dunajskem listu „Reichspost“. Ta list prinaša zadnji čas o Srbih tako debele laži, da se mora to studiti vsakemu krščanskemu človeku. Danes naj omenimo samo eno izmišljotino. Dne 28. jan. je prinesla „Reichspost“ od svojega posebnega poročevalca iz Soluna, da pred 25. leti v Skoplju še ni bilo nobenega Srba in da je potem kot prvi prišel tja srbski konzul Mihajlovič. — Resnica pa pove, da je Skoplje glavno mesto vilajeta kosovskega, da so v Skoplju nekdanji srbski kralji, dokler niso Turki Srbov premagali na Kosovem polju, in da prebiva vkljub turškemu nasilju v mestu sedaj še nad 10.000 Srbov, ki imajo tu svojo gimnazijo in razvito trgovino. Vse to v 25. letih! — „Reichspost“ mora tedaj imeti najete kakšne žide, ki jo zalagajo z zgodovinskimi neresnicami. V Solunu je mnogo židov.

Nemško srce na Balkanu. Nemci so izvrtili najprej Albanec in so jim po sili ponudili narodno neodvisnost, šole in vse mogoče reči, da so jih le pridobili za zaveznike proti Slovanom. Potem so se Nemci začeli objemati z Romuni in sklepali z njimi zvezo proti Bolgarom. Nato so iznašli Aromune, ki se imenujejo Kucovlahi ali Cincari. To je napol ciganski narod, bivajoč pomešan z drugimi narodi po Albaniji, Tesaliji in južni Makedoniji. Tudi teh so se z ljubeznijo oklenili Nemci, ker menijo, da bodo, ako pridejo do moči in samostojnosti, pomagali daviti Srbe. To bi bilo res imenitno. Nekaj Kucovlahov prebiva na Srbskem. Ti bi tedaj s svojimi romunskimi strici Srbe lahko prišli prav pri živem od vseh strani. Zdaj Nemci že škilijo po zvezi z Armenci. Vse jim je dobro in ljubo, samo — Slovani ne.

Kdaj se vrnejo naši vojaki iz Bosne? Minister za deželno brambo pl. Georgi je odgovoril na vprašanje poslanca dr. Stojana, da poveljniki

Ribičeva hči.

Spevoigra v enem dejanju.

Spisal dr. I. Pregelj.

Konec.

Juri (je vzel slamnatega moža in ga posadil na klop). Tako! Zdaj pa vstran. Ti, Peter, tja za drevje. Pa ko čuješ moj klic „Peter“ ustreli. Vse drugo izveste potem! (Mračni se. Za odrom v dalji Joza in Martin, vriskajoča in kričeča.)

Juri. Hitro vstran!

Jela. Peter, jaz grem s teboj.

Katra. Jaz tudi!

Juri. Spravite se že! (Zavijejo ob hiši v grmovje.) Tako, in zdaj sedimo in čakajmo. (Prime slamnatega moža in poje po „Zvedel sem nekaj novega“.)

Če boš šel, Joza, nocoj vasovat, moral boš svojo glavico dat'.

Glava ni pametna, a dobra se m' zdi, Peter, imej Jelo le ti!

Joza in Martin (prideta, opotekajoča se).

Martin. Bogat pa, bo bogat! Kaj se vrtiš?

Joza. Saj se ne vrtim!

Martin. Ko verveca se vrtiš. Pri moji veri, da se vrtiš. Pa rdeč, rdeč nos imaš.

Joza. Sste malo pijani, oče!

Juri (skoči pred Jozo) Kdo je pijan?

Joza (se grozno ustraši). Ne, vi, ne, ne. Mmartinu sem rekel.

Juri (Martinu). No, oča! Vi pa, vi! Od takegale smrkavca se pustite zmerjati.

Martin. Tisto pa že ne! Zmerjati pa ne. Moje hčere ne boš zmerjal. Maram za tvoj denar. Zmerjal pa ne! (Sede in dremlje.)

Juri. In ti, poba, nič ne kolovrati todi! Peter je prisegel, da te ustreli, če te najde tu. Le meni verjemi!

Joza. Kaj meni mar, Peter! Ga, ga zdrobim.

Juri. Ne verjameš? Daj mi klobuk! Glej, na to strašilo ga obesim. (Stori to.) Le poglej,

zdaj je prav tak, ko ti. Pa recimo, da je zdaj Peter tam, pa recimo, da bi jaz zakričal in bi Peter ustrelil, recimo, da bi zakričal: Oj, Peter!

Joza (se ves plah ogleduje).

Juri (zase). Šmentan fant, ga je že dekile zamotilo, da ne strelja.

Joza. Kkaj gogovorite?

Juri. Litanijske molim, ne moti me! Sv. Mihael...

Sveti Peter! (zadnjo besedo zakriči. Strel. Mož iz slame se zvrne na spečega Martina, ki ga pograbi in govori, meneč, da drži Jozo.)

Martin. Kaj, še noge te ne držijo več? Joza, Joza! (Glama ga zbode v obraz.) Pa obril bi se lahko. Kako te bo maralo dekile, če si pa tak!

Joza (pride jedva k sebi). Joj, ustrelil me je! Martin (pogleda kvišku). Kaj skačeš še? Če te je, se zvni!

Juri. Da mu le slabo ne pride od strahu. (Ga prime in ga zadržuje, ko hoče bežati.)

Juri (poje po „Sem pobič zdaj star šele 18 let“).

Sem pobič korajžen, znam močno letet', sam zlod naj lovi me, če more me vjet'. Le to je hudo, da se tresem tako, da bežat' več moč mi ne bo!

Martin (se krohoče). Presneti Juri! To si zapel prav. Hohohoho!

Joza. Ppustite me, ppustite!

Peter, Jela, Katarina (pridejo).

Joza. Ljubi Peter, dragi Peter, ne ubij me, ne streljaj me! (Poklekne.) Je, je ne po-po-pogledam več. Je ne, je ne! Joza vzame Nežo, Nežo.

Marjanica in Neža (prideta).

Joza (k njima). Oh, skrijte me! Teta, Neža! Skrijte me, rešite me! Nikoli več, nikoli več, nikoli več.

Marjanica. A? Fant se je spokoril? Bo še ure kupoval? A?

Neža. Je že dobro, Joza! Drugo povem doma. (Ga vzameta v svojo sredo in ga oštevata: potep, nečimernik, falot, izgubljeni sin!)

Juri (Martinu). Kaj pravite! Jela zasluži že drugačnega moža. Kar vdali se boste, oče! Tam stojita in se imata rada.

Katarina. Martin, na rajno se zmisli!

Martin. Zdaj ne bomo govorili. Zdaj grem spat.

Jela. Oče, prosim!

Peter. Martin! Dajte mi Jelo! Midva se imava rada. Jelo mi je dal Bog. Njeno srce je volilo.

Martin. Odkdaj pa ima Bog govoriti pri moji hčeri? Ne dobiš je!

Juri. Že dobro, Martin! Sem prišel s poročilom tvojega brata. Pa, kakor vidim, ti nimaš pravičnosti v sebi. Kakor vidim, ne veš, da je Peter —

Martin. Vse vem, kdo je. In zato, ravno zato je ne bo imel Jele.

Juri. Lepa pravica! Ne rečem nič. Njegov brat ustreli fantu očeta, zato fant ne sme dobiti Jele. Je že dobro, Martin! Tvoj brat bi te bil vesel. Težko je umiral na potu. Hudo mu je bilo. Pa bi mu bilo še huje, da ni umrl na potu.

Martin. Juri, kaj govoriš? Kaj je z mojim bratom?

Juri. Je že dobro. Jaz vem, kaj mi je storiti. Spoznal sem te, Martin, zato grem. (Hoče iti.)

Martin. Ne pojdeš!

Juri. Pod enim pogojem. Pod edinim. (Pokaže na Petra in Jelo.)

Martin. Zaradi brata. Naj se imata.

Jela. Oče! Oče! (Se prime Petra.)

Juri. To je potem druga pesem. (Izvele iz žepa debel svitek listin.) Do Trsta je prišel, pa ko berač preoblečen je še hotel videti rojstni kraj. Pa me je našel. Pa sem ga preoblekel, pa sva hodila čez hribe. Pa je v vasi ob-

posameznih polkov smejo precej odpustiti pet odstotkov v jeseni mobiliziranih polkov. Županstva naj vlagajo dotične prošnje naravnost na poveljstva polkov.

Konkordat hoče skleniti Srbija z Rimom. Razume se, da bi se mogel konkordat skleniti le glede tistih katoličanov, katere bo dobila Srbija v svojo državo. Listi pa poročajo, da želi Srbija sv. stolico pripraviti do tega, da bi odvezla Avstriji protektorat nad katoličani v Albaniji in ga izročila Srbiji. Srbski vladi pač kaj takega niti na misel ne hodi, da bi izzivala Avstrijo s pomočjo Rima. To morejo biti le želje pobožno-liberalnih časnika.

Srbski prestolonaslednik se bo stalno naselil v Skoplju. Gradila se bo tam zanj posebna palača.

Dr. Hruban, ta navdušeni vodja moravskih organiziranih katoličanov, je obhajal nedavno petdesetletnico svojega rojstva. Njegovo delo za katoliško organizacijo in gospodarski napredek ljudstva je velikansko in vsestransko. Dr. Hruban ni obupal niti v najbolj kritičnih časih, zato pa lahko sedaj s ponosom gleda na svoje delo.

Madjarska pravičnost. Na Ogrskem se obravnava v zbornici volilna reforma za državni zbor. Zakonski načrt, katerega sta izdelala ministrski predsednik Lukacs in grof Tisza, obsega določbe, katere bodo Madjari pri svoji brezobzirnosti proti Slovanom lahko izrabljali na najnesramnejši način. Madjarski grofje imajo namreč obsežna zemljišča, katere jim obdelujejo cele trume slovanskih poslov. V načrt volilne reforme je pa postavil Lukacs določbo, da bodo le tisti kmečki posli imeli volilno pravico, kateri so služili več let zapored pri istem gospodarju. Ako bo tedaj hotel kak madjarski graščak spraviti svoje slovanske posle ob volilno pravico, mu ne bo drugega treba storiti, kakor pred volitvijo jim odpovedati službo in v tistem trenutku so že izgubili vsako volilno pravico. To pač ni ona volilna svoboda, katero je presvetli cesar želel nakloniti ogrskim narodom. Nadalje bo volitev na Ogrskem javna in ustna, da bodo graščaki tem bolj gotovo imeli slovanske hlapce v pesteh. Vsi narodi monarhije morajo obsojati to oholo madjarsko krivičnost.

Proporcionalni volilni sistem, po katerem dobi vsaka stranka po številu oddanih glasov tudi primerno število odbornikov, so uvedli v nekaterih mestih na Niževavstrijskem in v tistih občinah predarlskih, ki imajo nad 2000 prebivalcev. Na Kranjskem imajo ta sistem že vpeljan pri občinskih volitvah v Ljubljani, pa bi ne bilo napačno, ko bi se uvedel tudi pri občinskih volitvah v mestih in trgih zunaj Ljubljane.

Mongoli so poslali na Rusko odposlanca, ki so prosili, da naj jim Rusija pošlje orožja in vojaških inštruktorjev. Vojni minister je obljubil, da jim bo izpolnil to željo.

Novičar.

Kupčija z izseljenci. S. L. S. ne stori nobenega koraka, naj je še tako pameten in narodu v korist, da bi ga liberalci ne obljajali. V grozno škodo Slovencev se je vršilo doslej izseljevanje v Ameriko. Liberalci se niso niti ganili, ko je nemški Moloh požiral žulje slovenskih kmetov, ker je nastavljal za prevožno čez morje silno visoke cene, vključ temu se pa nič ni brigal za zdravstvene in moralne razmere. Ko se je ustanovila družba sv. Rafaela, ki ima blag namen, nesebično skrbeti za varstvo izseljencev, so pa liberalni kapitalisti skočili pokoncu. Tudi „Slovenski Narod“ ni zaostal. Začel je prinašati članke

proti družbi Sv. Rafaela in proti dr. Kreku, ki je pomagal prelomiti prevozni monopol atlantskih družb. Podtika seveda sebičnost, ker misli, da dela naša stranka povsod, kakor liberalci, le za denar. Frank Sakser je pač od slovenskih izseljencev postal milijonar, ker dela bolj po liberalnih vzorih in mu tedaj narod nič ne očita, družbi sv. Rafaela pa očita, ker ima višje vzore. Kako bedasto je pa to očitje, se razvidi iz tegale: „Slov. Narod“ pravi, da „klerikalci“ pospešujejo izseljevanje v Kanado, kar je narodu škodljivo. Obenem pa pripoveduje, da je Kanada zelo mrzla, da se tam ne da lahko in hitro kaj zaslužiti in prihrankov domov poslati. Če je Kanada res tako za nič, potem nobeden slovenski kmet ni tako bedast, da bi se tja preselil ali tam ostal, ampak jo bo hitro odkuril nazaj v gorke slovenske kraje. Ako okusijo Slovenci strašno Kanado, bodo začeli bolj ljubiti svojo domovino in izseljevanje se ne bo pospeševalo, ampak zatrla. „Sl. Nar.“ priporoča, da naj gredo izseljenci v industrijske kraje. Toda ravno v teh krajih delajo naši izseljenci pod zemljo kakor črna živina, mnogo jih pomrje od hudih naporov in, če se bodo na starost vrnili nazaj, bodo v veliko nadlogo domačim občinam. Ravno v teh industrijskih krajih se naši izseljenci najhujše versko in moralno izkvarijo in to je tisti dobiček, po katerem se sline cede naši korumpirani liberalni stranki.

Pobalinstvo celovških Nemcev. Koroški Slovenci so napravili v Celovcu veselico, pri kateri je igrala godba 17. pešpolka. Veselice so se udeležili tudi častniki, kar je spravilo Nemce iz uma. Nabralo se je okoli 800 podivjanih Nemcev pred hotelom Trabesinger, kjer je bila veselica. Ta druhal je sramotila s psovki in pljuvanjem prihajajoče Slovence. To je trajalo več ur in mestna policija je mirno zraven stala in se ni ganila. Iz tega se vidi, da je podražavljenje policije še bolj potrebno v Celovcu, kakor pa v Ljubljani.

Na Goriškem bodeta napravili združeni slovenski stranki prihodnjo nedeljo več protestnih shodov, na katerih se bo govorilo o krivičnem postopanju volilne komisije za volitev v goriško trgovsko in obrtno zbornico. Volilni red je namreč tako krivičen, da je tri četrtinke slovenskih trgovcev in obrtnikov oropanih volilne pravice.

V tržaškem občinskem svetu je dr. Wilfan predlagal, da naj občina ustanovi v mestu potrebne slovenske šole. Predlog je bil odklonjen.

C. kr. obrtna šola v Ljubljani, pravijo nemški listi, je slovenska trdnjava, ki je več vredna, kakor slovenska pravna fakulteta, češ, da bo vzgojila mnogo slovenskih obrtnikov in tehničnih izvežbancev, ki bodo izpodjedali službe Nemcem v deželi. Nemci groze vladi, ker nam je to šola ustanovila. To nam dokazuje, da je šola Slovincem res koristna. Starši, pošiljajte radi svoje otroke v to šolo!

Kranjska „Čitalnica“ je videla te dni Abrahama, kar žalostno pripoveduje stara zastava na Mayrjevi hiši. Napredka ni. Na zadnji veselici je bilo 16 moških in 4 punce. „Dan“ pa piše, da mestni očetje in razni pedagogi v kavarni (pri Jägru) napredno sede pri mizi, kvartajo in nemškutarijo — prav kakor pred petdesetimi leti!

Volitev v okrajni šolski svet kranjski. Učitelji kranjskega okraja so minulo soboto dne 25. januarja izvolili v c. kr. okrajni šolski svet učitelja Vilka Rusa iz Kranja in Franceta Luznarja s Premskovega pri Kranju s 54. glasovi od 73 oddanih glasov, namestnikom pa Lovrica Perkota, nadučitelja v Poljanah, in Karela Završnika, učitelja iz Dupljan. Člani „Slomškove

zveze so oddali 19 praznih glasovnic. Če se pomisli, da je bilo pred par leti „Slomškerjev“ komaj za sestavo odbora, je jasno, da se bodo kmalu tudi resneje poizkusili s tovariši iz nasprotnega tabora. — Kmečki župani in svetovalci kranjskega okraja so minuli ponedeljek iz svoje srede izbrali gg. Blaža Zabreta, župana in tovarnarja v Predosljih, kot člana, g. Antona Koritnika, župana v Cerkljah, pa za namestnika. Volitve se je udeležilo 48 zastopnikov. Loški okraj je volil danes dopoldne soglasno dekana Matijo Mraka iz Stare Loke za člana in za namestnika Franca Uršiča, župana na Trati.

V krajni šolski svet v Škofji Loki so bili izvoljeni: za Škofjo Loko Leopold Hafner in Ivan Kavčič, za Staro Loko župan Gašper Triller in Anton Kalan s Suhe, za Zminec Jakob Rupar, posestnik v Bodovljah. Župan Luka Dagarin iz Pušala je propadel. Vsi izvoljenci so pristali S. L. S.

V kamniškem okraju so pri volitvah v c. kr. okrajni šolski svet zmagali sicer še liberalni učitelji, pa, kakor se kaže, zadnjikrat, ker so imeli le dva glasova večine. Gg. učitelja Toman in Letnar sta bila izvoljena s 27. glasovi. Z žalostjo opazujeta, kako v kamniškem okraju število liberalnih učiteljev pada.

Prestavljen je v Kranj g. Anton Dolenc, davčni oficijal v Senožečah.

Vodovodni odbor v Kranju je imel dne 27. januarja sejo, v kateri se je določil g. Franc Krenner za blagajnika vodovoda in mestni občinski tajnik za knjigovodjo. Primanjkljaj za vodovod znaša za minulo leto 7141 K 92 h. Pokrije se po ključu, kakor ga je odobril deželni odbor, in sicer plača mesto Kranj 58 odstotkov, to je 4142 K 31 vin, občina Predoslje 14 odstotkov, to je 999 K 87 vin., občina Senčur 21 odstotkov, to je 1499 K 80 vin., in občina Voglje 7 odstotkov, to je 499 K 94 vin. Prošnja vodovodnega nadzornika Jos. Frene za stalno nastavljenje se odkloni, pač pa se mu dovolijo nekateri priboljški.

Most čez Kokro pri Kranju se bo v kratkem začel graditi in ne bo železen, ampak železobetonski.

Nesreča. Konj je cebil posestnika Petra Potočnika, Blažesnikovega z Bistrice pri Podbrezjah, po glavi tako močno, da mu je prebil črepinjo. Prepeljati so ga morali v ljubljansko deželno bolnico.

Nov brzovlak na Gorenjskem. Z mesecem julijem bo začel voziti nov brzovlak med Monakovim in Reko za povzdigo tujskega prometa. Vlak pojde iz Monakovega na Solnograd, Beljak, Jesenice, Kranj, Ljubljano in Reko.

Gorenjska električna naprava. Da se bo mogla elektrika od Žirovnice napeljati po raznih krajih Gorenjske, je kranjski deželni odbor sklenil dogovore z lastniki zemljišč in nabavijo se mecesnovi drogovi, ki bodo držali žice.

V Begunjah je umrla 25. januarja 19 letna Ivanka Jeglič.

V Kokri je trgovec z lesom Fr. Hainrihar iz Škofje Loke ustrelil 12 kilogramov težkega divjega mačka.

„Nebesa na zemlji“, kakor se nam piše iz Tržiča, so imeli preteklo soboto v gostilni pri Bastelnu. Pa ni bilo nič kaj prijetno. Padale so v teh „nebesih“ precej gorke klofute. Nekaj „paš“ si je skočilo v lase. Če hočete, g. urednik, kaj natančnejšega izvedeti, kako si znaajo razni paše deliti klofute, vam bomo pa o priliki opisali.

K sodniji je bil klican Anton Zupan z Mlinega pri Bledu. Vsled tega je bil pa tako razburjen, da je v gostilni pri „Figovcu“ v Ljubljani omedlel in kmalu potem v bolnici umrl.

Na tedenski semenj v Kranju dne 27. jan. je bilo prignanih: 167 glav domače govede (za mesarja 110), 5 telet, 60 glav bosenske govede, hrvaške govede 00 in 83 domačih prašičev ter 0 domačih koza in 2 domačih ovac. — Za kilogram žive teže: za pitane vole 88 v, za srednje pitane vole 84 do 86 v, za nepitane 78 do 80 v, za bosensko goved 00 v, za teleta 1 K, za pitane prašiče 1 K 20 v, prašiči za rejo 0 K 00 v. — Za 100 kg pšenice 24 K; rž 22 K; ječmen 21 K; oves 23— K; koruza 22 K; ajda 24 K; proso 22 K; krompir 6 K 20 v, fižol (rdeč) 24 K, koks 30 K, detelja 1-80 K, slanina 0— K, drva (trda) 18 K, drva (mehka) 10 K, maslo 3-00 K, jajce 6 v, seno 7-00 K, pšenična moka 36 v, kaša 34 v, ješprenj 32 v.

Godovi prih. tedna: Nedelja (2.) Svečnica; ponedeljek (3.) sv. Blaž; torek (4.) Pust, sv. Veronika; sredo (5.) Pepel. sv. Agata; četrtek (6.) sv. Doroteja; petek (7.) sv. Romuald; sobota (8.) sv. Janez M.

Črez Kras po zraku je priletel nadporočnik Holeka dne 25. januarja iz Gorice v Ljubljano in drugi dan nazaj v Gorico. Letel je 2600 m visoko, dvakrat je v gostih oblakih izgubil smer, zato je potreboval iz Ljubljane v Gorico eno in tričetrt ure.

Kanal od Donave do Egejskega morja nameravajo napraviti Srbi. Zvezala bi se reka Morava z Vardarjem in bi se napravil kanal iz Ristovca čez Kumanovo v Skoplje. Ta načrt izdeluje ruski inženir Taburno.

ležal. (Zvonjenje od daleč.) Pa je kar nenadoma prišlo čezenj. Mu neki že zvonijo.

Martin. Moj brat, moj brat!

Juri. Pa mi je dal, da ti nesem. Na! (Mu proži pismo.)

Martin. Jela, beri!

Jela (gleda v list.). Ne morem.

Juri. Šmentano dekle, ali ne znaš brati, da si dobila doto, in še kako!

Peter (materi). Idiva, mati!

Jela. Peter, kam greš?

Peter. Jelica, z Bogom! (Hoče iti.)

Juri. Presneti ljudje, saj bi znorel v pričo njih.

Zdaj, ko smo ga srečno zvezali z dekletom, pa dekle še doto povrhu dobi, zdaj je noče. Le pojdi le, pa ciganko si vzemi! Ima tudi doto in še veliko in živo — v laseh.

Martin. Ti boš ostal, Peter! Jela je tvoja. Bog ti jo je dal.

Juri. Tako se govori. Bog ti jo je dal, zato jo vzemi. In da ti ne bo kdaj v zobe metala, da si prišel praznih rok, ti je tudi nekaj dal. (Mu da pismo.) Ti je zapustil, ker je umoril tvojega očeta. Odpusti mu, pa moli zanj!

Martin. Vsaj živega da bi ga bil videl!

Juri. Saj ga boš, po smrti. (Se ozre na Jozo in Nežo.) Kaj? Smo še vedno tu? Pa malo škodoželjni.

Marjanica. Oh, prav res!

Neža. Nismo tiste vrste, ko nekateri.

Marjanica. Joz, mi gremo!

Juri. Ne še, mati! Če že govorimo o škodoželjnosti, jo pa tudi pokažimo. Se ne pričiče ravno, pa jo bom vendarle zapel. Zato da vas malo podražim, teta Marjana! (Zapoje po „Moj očka so mi rekli.“)

Lepo sem se oženil,
še v družbo več ne smem.
Drugače prej sem menil,
pa zdaj to bolje vem.

(Kima Jozi.)

Neža (poje).

Lepo sem se možila,
za lepega moža.
Bi rada ga ljubila,
pa celo noč kvarta.

Martin.

Le nič se ne jezita,
poslušajta Boga.
Lepo se mi ljubita
do groba črnega.

Vsi.

Le nič se ne jezimo,
poslušajmo Boga.
Lepo se vsi ljubimo
do groba črnega.

Martin. Zdaj me pa pustite, grem molit za brata.

Zastor.

Žirovnica. Za tukajšnjega poštarja je imenovan c. kr. poštni asistent Ivan Svetina.

DRUŠTVA.

Občni zbor «Kmečke zveze za Kranj in okolico» se bo vršil v ponedeljek, dne 3. svečana 1913., ob 1. uri popoldne v dvorani „Ljudskega doma“ v Kranju. Dnevni red: 1.) Nagovor predsednika; 2.) poročilo tajnika; 3.) poročilo blagajnika; 4.) volitve; 5.) slučajnosti. K obilni udeležbi vabi Odbor.

Shod «Jugoslovanske strokovne zveze» bo prihodnjo nedeljo ob 9. uri dopoldne pri „Zlati ribi“ v Kranju.

Gasilno društvo v Naklem priredi v nedeljo, dne 2. februarja t. l. ob polstirih popoldne v stari šoli burko: „Trije tički“. Igra se ne ponovi. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

V Trzliču bodo na pustno nedeljo zvečer v društvu sv. Jožefa vprizorili znano burko „Lumpacij Vagabund“. Kdor se hoče pošteno nasmejati, naj zanesljivo pride v društvo, ne bo mu žal. Vstopnice se prodajajo v trgovini g. Gregorec na glavnem trgu. — Pretečeni terek je predaval v društvu sv. Jožefa č. g. župnik Potokar o zadnji mladoturški vstaji v Carigradu. Predavanje je bilo izborno obiskano.

Selca. Občni zbor Kat. slov. izobraževalnega društva se bo vršil dne 2. februarja 1913 ob 3. uri popoldne s sledečim sporedom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, 2. poročilo odbora in revizorjev; 3. volitev odbora in revizorjev; 4. slučajnosti. Člani, pridite vsi! Odbor.

Slovensko kat. izobraževalno društvo v Št. Jerneju priredi v nedeljo, dne 2. februarja, ob treh popoldne v društveni dvorani gledališko predstavo: „Repoštev“.

SLOVSTVO.

«Planinski Vestnik» je prinesel za prilogo zemljevid Rezijske. Ta čedni zemljevid, katerega je sestavil dr. H. Tuma, ki je one kraje že večkrat prehodil, kaže meje slovenske posesti in govori v italijanski Rezijski.

Družba sv. Mohorja vabi k vplačevanju članarine do dne 5. marca. Letos bo družba izdala popolni imenik članov, izvirne slovenske „Pravljice“, v „Večernicah“ lepo povest „Mlada Breda“, dr. Grudnovo „Zgodovino slovenskega naroda“, ki bo slikala kulturno dobo srednjega veka, nadalje v spomin 1600 letnice zmage krščanstva nad poganstvom dr. Zoreta knjigo: „V tem znamenju boš zmagal“. Šesta knjiga bo molitvenik za ženske. Za vero in prosveto našega ljudstva družba sv. Mohorja izvrstno deluje in zato zasluži vsestransko podporo.

Lurški prizori se imenujejo nove šmarnice, katere je ravnokar izdal preč. g. Anton Žlogar, kanonik v Novem mestu. Tvarina teh šmarnic je času tembolj primerna, ker svobodomiselnici posebno zadnji čas izkušajo pristuditi vernikom češčenje Matere božje v Lurdu. Pri knjigi je nekoliko sodeloval sedanji tržaški škof dr. Karlin in je njemu knjiga posvečena. Premišljevanja so prav priručna, jezik je lep in molitvenik na koncu knjige zelo primeren. Te šmarnice prav toplo priporočamo. Kjer se bodo brale, bodo veliko koristile.

Novije vesti.

Sofija, 31. jan. Bolgari so ustavili železniški promet pred Odrinom. Velesile se v Londonu še trudijo, da bi se ohranil mir.

Dober nasvet Rusije. Rusija dela na to, da bi Armenija dobila popolno samostojnost, kakor se zahteva za Albanijo, nadalje, da se cerkev Sv. Sofije v Carigradu izroči kristjanom in da naj Turčija izroči Palestino, ker so ondi najdražja krščanska svetišča, deželo naj dobi v varstvo krščanska Evropa.

Carigrad, 28. januarja. Predujem dvainpol milijona funtov, katere je dobila nova vlada za „zgradbo carigrajskih cestnih železnic“, bo Turčija porabila za nadaljevanje vojne. Nemčija sedaj očitno podpira Turčijo in zato tudi noče nič slišati o tem, da bi velesile skupno nastopile in izvedle predloge za mir.

Sofija, 29. januarja. Ministrski svet je sklenil, sporočiti v glavni vojni stan, da jutri neha premirje. Glavni poveljnik Savov je izdal poziv na vojake, da naj se pripravijo na boj.

Belgrad, 29. januarja. Srbija je zopet položila v Savo mine. Bolgarija je tu naročila en milijon kil masti in svinjine.

Dunaj, 29. januarja. Rusija se oborožuje, ker hoče zasesti Armenijo, ako bi Bolgarom v vojni šlo slabo. Car je izdal ukaz, s katerim so vpoklicani trije letniki nadomestne rezerve. Nemčija je Rusiji zapetila, da naj se nikar ne gane v Armenijo ali v Črnem morju, če ne, bo Nemčija nastopila. Francoska je pripravljena, da bo udarila proti Nemčiji.

Budimpešta, 29. januarja. Zbornica poslancev bo dobila stalno vojaško stražo s sabljami in revolverji. Oblast nad njo bo imel predsednik zbornice.

Monakovo, 29. januarja. Bavarski škofje so izdali pastirski list proti sežiganju mrličev, katero ima namen uničiti vero na večnost.

London, 29. januarja. Balkanski odposlanci so se včeraj tri ure posvetovali o odgovoru, katerega izroči danes srbski odposlanec Novaković Rešid paši. Sklenili so naznaniti Turkom, da so mirovna pogajanja končana. O odpovedi premirja bodo sklepale balkanske vlade. Vsi odposlanci balkanskih držav bodo v kratkem zapustili London.

London, 29. januarja. Bolgarski odposlanec dr. Danev in romunski poslanik Misciu sta se dogovorila glede svetá, katerega naj Bolgarija odstopi Romuniji. Meja naj bi šla od Tutrakana ob Donavi na Dobrič do Balčika ob Črnem morju. Romunija zahteva tudi prostost za šole in cerkve Kucovalahov na Bolgarskem. Zapisnik o teh dogovorih se je poslal obema vladama.

Pulj, 29. januarja. Dve c. kr. vojni ladji sta dobili ukaz, da naj bodeta pripravljeni za odhod v turške vode.

Maribor, 29. januarja. Gospodarsko sopolje mestnega župnišča je nočjo pogorelo.

Berlin, 30. januarja. Državni kancelar Bethmann-Hollweg je dobil v državnem zboru nezapnico, katero so mu predlagali Poljaki zaradi tega, ker se po deželni pruski državi kupujejo poljska posestva in na drobno prodajajo Nemcem, da bi se Poljaki uničili. Za nezapnico so glasovali Poljaki, katoliški centum in socijalni demokrati, ki so imeli skupaj 213 glasov. Nasproti je glasovalo 97 poslancev in 43 se je glasovanja vzdržalo. Kancelar ima trdo kožo in zaradi tega ne bode odstopil, pač pa se vlada boji, da ne bode dobila večine za vojaško predlogo, kar bi bilo pri sedanjih razmerah na Balkanu jako velikega pomena.

Dunaj, 30. januarja. Poslanec dr. Verstovšek je v državnem zboru predlagal, da naj avstrijska vlada dela na to, da se poravna spor med Romunijo in Bolgarijo. Prihodnja seja državnega zbora bo v ponedeljek dne 10. februarja ob 3. uri popoldne. Na dnevi red pride 3. branje zakona zoper kužne bolezni, ki danes ni dobil dvetretjinske večine, ker ne ugaja zahtevam kmetov. Med tem časom se bode v odseku obravnavala finančna reforma.

Dunaj, 30. januarja. „Reichspost“ prinaša vest, da je pokojni nadvojvoda Rainer leta 1898. rekel: „Avstrija se mora in more le nemški vladati“.

London, 30. januarja. Turška vlada je danes odgovorila na noto velesil. Pripravljena je odstopiti Bolgarom svet na desnem bregu Marice in polovico Odrina, kakor tudi od Grkov zasedenim otokom, razun štirih pred Dardanelami, dati samostojnost. Utrdbe v Odrinu bi se morale podreti. Turška vlada bi rada tedaj zadevo glede Odrina, katerega hočejo imeti Bolgari celega, še zavlačevala in velesile razdvojila. Dr. Danev je rekel, da Bolgari s tem ne morejo biti zadovoljni. Balkanske zvezne države so danes zvečer ob 7. uri prekinile premirje.

Sofija, 31. januarja. Vlada je naznanila poslaništvom, da se due 3. februarja ob 7. uri zvečer zopet začne vojna.

Belgrad, 31. januarja. Srbija išče zdravnikov in bolniških strežajk. Zadnjo nedeljo je dobila veliko vojnega materijala s Francoske.

Pariz, 31. januarja. Potrjuje se, da je bil res krvav spopad med turškimi častniki pred Cataldžo. Nekaj častnikov je bilo ubitih, mnogo pa ranjenih. Pristaši umorjenega vojnega ministra groze, da se bodo maščevali nad morilci. Tudi po drugih krajih Turčije se širijo med vojaki upori in utegne nastati revolucija. Mahmud Šefket-paša zastoni roti vojake, da naj bodo mirni.

Praga, 31. januarja. Vodstvo mladočeške stranke je izdalo okrožnico, ki pozivlje Čehe, da naj izstopijo iz vladne večine.

PREMOG Irboveljski najboljše : : kakovosti se dobi vedno in v vsaki množini fer najceneje pri tvrdki 26 2—1 **J. Kušlan, Kranj, Glavni trg.**

Zobozdravniški in zobotehniški atelje : : **Dr. Edv. Globočnik**, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in **Fr. Holzhacker**, konc. zobotehnik **V KRANJU**

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne izven velikih praznikov na razpolago. 16 52—4

Dolenjska, hrvaška in goriška

pristna :: **vina** lastnega pridelka

se dobe pri

R. Marenčič-u, Kranj.

Zahvala.

V težkih dnevih bolezni in prebitke izgube naše nepozabne soproge, oziroma matere in stare matere, gospe

APOLONIJE AŽMAN, roj. ŠLIBAR

smo dobili od vseh strani premnogo dokazov iskrenega sočuvstvovanja, kar nam je lajšalo našo globoko žalost.

Vsem dragim prijateljem in znancem, kateri ste se nas spominjali v naši boli, in vsem, ki ste prišli predrago pokojnico tako častno spremit na njenem zadnjem potu, se presrečno zahvaljujemo.

Posebej pa še izrekamo zahvalo častiti duhovščini, v prvi vrsti preč. g. kapelanu V. Sitarju za tolažila sv. vere, slav. telovadnemu društvu „Sokol“ v Kranju, slav. meščanstvu in končno ljubim sorodnikom, ki so okrasili krsto pokojnice s cvetjem.

Izkazano nam sočuvstvovanje nam bo tešilo žalovanje in nam ostane nepozabno, kakor spomin na predrago pokojnico.

V Kranju, dne 31. januarja 1913.

Žalujoči ostali.